

Изјава о томе да ће Србија сазнати судбину своје пријаве за чланство у Европској унији не пре друге половине 2011. године, а коју је путем београдске радио-станице Б-92 обелоданио европски комесар за питања ширења Европске уније Штефан Филе, добила је неочекивани наставак. Заправо, у речима европског чиновника није било ничег конкретног, како се то по традицији дешава када се ради о перспективама пријема Србије у Европску унију. По оцени Филеа, Европска комисија претпоставља да ће обелоданити своје мишљење поводом кандидатуре Србије у другој половини 2011. године. „Наравно, постоји жеља, да то мишљење постане део годишњег извештаја о ширењу Европске уније, који ће бити објављен 2011. године“, - изјавио је Филе и додао, да ће много зависити од квалитета одговора Србије на питања, које јој је поставила Европска унија. А премијеру Србије Мирку Цветковићу уручен је списак, који садржи 2483 питања. Она се односе на различите аспекте реформисања политичко-административног и судског система, али је индикативно да заобилазе најболније за српско јавно мњење питање о Косову.

Очигледно, не сасвим задовољан речима европског чиновника (а могуће је, покушавајући да посепеши развој догађаја), кабинет Мирка Цветковића одлучио је да под хитно пребаци пажњу сопствене и европске јавности на проблем укључивања Србије у НАТО. Од 2006. године земља учествује у натовском програму „Партнерство за мир“, али је актуелним властима земље, очигледно, то недовољно. Министар одбране Драган Шутановац је ставио до знања да не види алтернативу курсу у правцу даљег зближавања земље са Северноатлантском алијансом, па је чак апострофирао, да не сматра потребним да се с тим питањем у вези организује референдум. „И зато о стратешким питањима не можемо да одлучујемо у атмосфери хајке, испуњене емоцијама“, изјавио је министар у интервјуу београдском издању „Прес“. Он је додао, да је неприродно да се „Србија изолује у било ком смислу - безбедносном, политичком или економском“, али није прецизирао када се може очекивати смиривање „емоција“.

[\[1\]](#)

Очигледно не пре оног времена кад у Србији нестану генерације које памте варварско бомбардовање Југославије од стране авијације НАТО, које је је коштало живота хиљаде грађана земље. Једном речју, и на самиту НАТО у Лисабону Драган Шутановац се из све снаге трудио да ескивира шкакљиве углове, говорећи о догађајима од пре десет година. Он их је окарактерисао као „нимало једноставне моменте“ у узајамним односима између Београда и Северноатлантске алијансе, брижљиво избегавајући формулације типа „агресија“ или чак „кршење норми међународног права“. Председник Борис Тадић је у

октобру ставио до знања да земља не може ући у НАТО „у догледној будућности“, јер тај корак не ужива подршку већине грађана. **Одустајање од референдума и покушај да се донесе одлука на нивоу владе и парламента гласовима владајуће прозападне коалиције у таквој ситуацији једино је решење за власт Тадић-Цветковић.**

Једном речју, министарство одбране Србије за време док се на његовом челу налази Шутановац, попримило је карактер отворено прозападне институције чак на позадини укупног курса владе Мирка Цветковића. Довољно је сетити се изјава министра против евентуалног отварања на територији Србије руске војне базе - за које је нашао пуну подршку од стране председника Бориса Тадића. Најиндикативнија је с тим у вези аргументација обојице државних функционера: као, на територији државе нема, није било нити ће бити иностраних војних база. „Док сам ја председник земље, ни једна војна база иностране државе неће се појавити на нашој територији“ – обећао је тада председник Тадић, безрезервно подржан од стране свог министра одбране. Имајући у виду да се то дешавало крајем 2007. и почетком 2008. године – та изјава изгледа трагикомичном на позадини присуства у српској покрајини Косово највеће америчке војне базе „Камп Бондстил“. И нехотичном омашком, као по Фројду – И Тадић, и Шутановац фактички су признали, да Косово већ не сматрају српском територијом.

Уопште узев, у интервјуу министра одбране листу „Пресс“ има подоста индикативних момената. Он је поред осталог увидео несумњиви војно-политички плус у крвавом распаду Југославије, изјавивши да ми „данас имамо и компактнију државу, и компактнију армију“. Што се тиче квалитативних показатеља српске армије, министар ју је ставио испред армија свих других република бивше Југославије, а на општебалканском нивоу - одмах иза румунске. [2]

Све шире спекулације српских власти око могуће интеграције земље у НАТО не само да изгледају увредљиво, имајући у виду улогу Северноатлантске алијансе у отимању Косова помоћу силе. Оне доводе и Русију у незгодну ситуацију. С једне стране, Москва данас сама успоставља сарадњу са Бриселом – али не чини то путем одустајања од сопствених погледа на његову улогу у питањима националне и општеевропске безбедности. Председник Тадић је још прошле године презентовао своју идеју о томе, да се спољна политика Србије мора ослањати на четири стуба – САД, ЕУ, Русију и Кину. Курс у правцу уласка земље у НАТО не само да нарушава такав баланс, него доводи у сумњу адекватност садашњих српских власти са аспекта њиховог поимања национално-државних интереса.

Све иде ка томе, да ће главни спољнополитички резултати председниковања Бориса

Тадића и владе Мирка Цветковића постати стратешко партнерство са НАТО и потписивање равноправних споразума под окриљем ЕУ са лидерима албанских сепаратиста на Косову. А Русија ће се по ко зна који пут позивати на превртљива расположења својих балканских партнера – у ствари оних који су просто речено одиграли по сценарију, написаном за њих у западним центрима моћи.

(Фонд стратешке културе, 1.12.2010)

---

[1] Прес, 28.11.2010.

[2] <http://www.srbija.gov.rs/vesti/vest.php?id=143542>